

Приліпко Ю. О.

студентка групи СП-11 ФСП НТУУ «КПІ»

Науковий керівник: **Борець Л.В.**

доцент ФСП НТУУ «КПІ», к.ю.н., доцент

ПРОБЛЕМИ ПОРЯДКУ ОПОВІЩЕННЯ ОСІБ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ

Часто трапляється так, що особи, які заінтересовані у вирішенні справи дізнаються про існування судового рішення уже після розгляду справи. Щоб не допустити таких грубих порушень прав громадян необхідно удосконалювати порядок сповіщення осіб про участь в судовому процесі. Дане питання є актуальним на сьогодні, адже розробка нових методів, вивчення форм і способів оповіщення осіб у цивільному процесі є гарантією реалізації їх прав. В судовій практиці України спостерігається багато прикладів порушень та зловживань в сфері повідомлення учасників судового засідання. Неналежне здійснення судових викликів і повідомлень займає перше місце серед причин недотримання судами строків вирішення цивільних справ, що обумовлює вжиття заходів для дотримання вимог справедливого та публічного судочинства. Отже, метою даної роботи являється дослідження інституту судових викликів і повідомлень, а також пошук нових шляхів удосконалення способів та механізмів забезпечення права особи на інформацію про час і місце розгляду справи в цивільному процесі.

На сьогодні законодавство визначає такі способи повідомлення про час і місце розгляду справи: судова повістка про виклик; судова повістка-повідомлення як процесуальні документи; повідомлення про окремі процесуальні дії через направлення відповідних ухвал суду; судовий виклик через засоби масової інформації; судовий виклик через засоби електронного зв'язку, такі як телеграма, виклик через факс, електронною поштою та інші. Цивільно-процесуальний кодекс України в частині 4 статті 74 встановлює, що судова повістка про виклик повинна бути вручена з таким розрахунком, щоб особи, які викликаються, мали достатньо часу для явки в суд і підготовки до участі в судовому розгляді справи, але не пізніше ніж за три дні до судового засідання, а судова повістка-повідомлення - завчасно[1]. Тому, досліджуючи це положення у законодавця має поставати логічне питання: як оптимально зменшити час надсилання повідомлення особі, що має з'явитися в суд? Розглянемо такі найпоширеніші засоби передачі повідомлень як пошта, електронна пошта та телефонний зв'язок. Звичайно, якщо розглядати це питання з боку надійності, то лідируватиме сповіщення осіб через поштові відділення, тому що то лист, відправлений поштою, може залишатись у закритій скриньці поштового відомства, доки не потрапить в руки адресату. Захисна система електронної пошти на порядок нижча і лише розробка нових удосконалених комп'ютерних програм захисту може це змінити. Отже, якщо

існує потреба зберегти таємність інформації, користуватися послугами електронної пошти не варто. Також недоліком цього способу є ненадійність саме прочитання повідомлення адресатом, бо за відсутності мережі Internet доступ до нього стає неможливим.

Найдоступнішим способом отримання інформації на сьогодні залишається телефонний зв'язок. Зараз більшість населення має мобільний телефон або навіть декілька і вони завжди поруч. З 1 жовтня 2013 року в кримінальному та адміністративному процесі почали застосовувати цікаве нововведення. Учасники судового процесу мають можливість отримувати судову повістку в електронній формі за допомогою SMS-повідомлення. Для цього необхідно подати до суду відповідну заявку по конкретній справі. Форму заявки можливо роздрукувати на офіційному веб-порталі Судової влади України (court.gov.ua). Судова повістка в електронному вигляді буде надсилатися учаснику судового процесу, який подав відповідну заявку до суду, на його номер мобільного телефону, вказаний в такій заявці [2]. Цивільний процес теж може використовувати цей механізм. Проте, на мою думку, не доцільно надсилати документ SMS-повідомленням. Краще відправити повістку поштою, а за допомогою SMS донести до відома майбутнього адресата про час надходження цієї повістки. В свою чергу, ця особа буде зобов'язана підтвердити отримання повістки.

Отже, розглянувши проблеми повідомлення осіб про час і місце судового засідання можна відзначити, що цивільний процес в Україні потребує удосконалення свого механізму на всіх рівнях. Запровадження досвіду іноземних держав, а також використання досягнень науково-технічного прогресу є виходом для поліпшення ситуації в даній сфері.

Використані джерела:

1. Цивільний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України // 2004, № 40-41, ст. 492.
2. Наказ Державної судової адміністрації України «Про реалізацію проекту щодо надсилання судами SMS-повідомлень учасникам судового процесу (кримінального провадження) у місцевих та апеляційних загальних судах» від 20. 09. 2013 № 119 [Електронний ресурс] // Судова влада України : [сайт]. – Режим доступу : <http://court.gov.ua/smsec>– Назва з екрану.